

ความต้องการสมรรถนะด้านแรงงานและการผลิตกำลังคน

สู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่

Demand Competency for Labor and Manpower Production to Labor Market in Chiang Mai Province

ดารณีย์ พยัคฆ์กุล^{1*} ขวลิต ขอดศิริ²

Daranee Payakkul^{1*} Chawalit Kodsiri²

¹ข้าราชการบำนาญ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

Retired Government Official, Senior Professional Level Supervisor, Chiang Mai Provincial Education Office.

²อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Lecher of Elementary, Department of Curriculum and Instruction, Chiang Mai Rajabhat University.

*Corresponding author e-mail: da_paya@hotmail.com

Received: 13 June 2021, Revised: 10 September 2022, Accepted: 10 September 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ 2) การผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ และ 3) สมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methodology) ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย หน่วยงานราชการที่มีข้อมูลความต้องการแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 แห่ง และสถานศึกษาที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 19 แห่ง และสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 แห่ง ใช้เครื่องมือแบบสอบถามข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ผลข้อมูลเป็นค่าร้อยละ และจัดเรียงอันดับ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบายสำหรับแบบสัมภาษณ์ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งสิ้น 9,314 คน ในประเด็นข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า จำนวน 4,120 คน คิดเป็นร้อยละ 44.23 ลำดับที่ 2 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 2,219 คน คิดเป็นร้อยละ 23.82 ลำดับที่ 3 ระดับปริญญาตรี จำนวน 1,678 คน คิดเป็นร้อยละ 18.02 และลำดับที่ 4 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 1,252 คน คิดเป็นร้อยละ 13.44 ลำดับที่ 5 คือ อื่น ๆ ไม่ระบุระดับการศึกษา จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 0.48

2. การผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานจำแนกตามประเภทวิชา พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 11,509 คน คิดเป็นร้อยละ 50.96 ลำดับที่ 2 คือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 5,584 คน คิดเป็นร้อยละ 24.73 ลำดับที่ 3 คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 1,756 คน คิดเป็นร้อยละ 7.78 ลำดับที่ 4 คือ ประเภทวิชาเกษตรกรรม จำนวน 1,271 คน คิดเป็นร้อยละ 6.63 ลำดับที่ 5 คือ ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 1,016 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ลำดับที่ 6 คือ ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 804 คน คิดเป็นร้อยละ 3.56 ลำดับที่ 7 คือ ประเภทวิชาศิลปกรรม จำนวน 627 คน คิดเป็นร้อยละ 2.78 และลำดับที่ 8 คือ ประเภทวิชาประมง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 0.78 และประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ไม่มีข้อมูลการผลิตกำลังคน

3. การวิเคราะห์สมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในด้านสมรรถนะทั้ง 8 ด้าน โดยจัดเรียงอันดับความสำคัญที่ 1 คือ ทักษะการอ่าน การเขียน การพูด ภาษาต่างประเทศ อันดับความสำคัญที่ 2 คือ ทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ อันดับความสำคัญที่ 3 คือ ทักษะด้านความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรมและความต่าง ด้านความคิด ทักษะคิด อันดับความสำคัญที่ 4 คือ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ การแก้ปัญหา อันดับความสำคัญที่ 5 คือ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ อันดับความสำคัญที่ 6 คือ ทักษะด้านการสื่อสารและรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ อันดับความสำคัญที่ 7 คือ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และอันดับความสำคัญที่ 8 คือ ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นต้น

คำสำคัญ: ความต้องการแรงงาน; การผลิตกำลังคน; ตลาดแรงงาน; สมรรถนะด้านแรงงาน

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the demand for labor market in Chiang Mai province, 2) the manpower to its labor market, and 3) the labor competencies demanded by its entrepreneurs. Mixed-methods research by integrating the quantitative and qualitative researches was conducted in this research. Questionnaires were used to collect the quantitative data from the target group consisting of two government agencies providing the information on labor market demand, 19 educational institutes providing lower and higher vocational education programs, and 4 workplaces. The quantitative data were analyzed for percentage and percentile rank. The results of this quantitative data analysis were explained and tabulated in details. Interview forms were used as a qualitative research instrument to collect the data. Qualitative content analysis was then administrated to analyze the data.

The results of this research were as follows:

1.The demand for labor market accounted for 9,314 employed persons. The data on the classification of educational attainment were sorted into five categories. It was found that the first category of 4,120 employed persons who had completed the higher secondary level of school or the lower secondary level of school stood at 44.23 percent. The second category of 2,219 employed persons who had completed the higher vocational level of school stood at 23.82 percent. The third category of 1,678 employed persons who had completed the upper secondary level of bachelor's degree stood at 18.02 percent. The fourth category of 1,252 employed persons who had completed the lower vocational level of school stood at 13.44 percent. The fifth category of 45 employed persons who had not remarked on their educational attainments stood at 0.48 percent.

2. The manpower to labor market was sorted into subject categories. It was found that Industry was the first subject category that 11,509 employed persons had completed, standing at 50.96 percent. Commerce/Business Administration was the second subject category that 5,584 employed persons had completed, standing at 24.73 percent. Tourism Industry was the third subject category that 1,756 employed persons had completed, standing at 7.78 percent. Agriculture was the fourth subject category that 1,271 employed persons had completed, standing at 6.63 percent. Home Economics was the fifth subject category that 1,016 employed persons had completed, standing at 4.50 percent. Information and Communication Technology was the sixth subject category that 1,016 employed persons had completed, standing at 3.56 percent. Fine and Applied Arts was the seventh subject category that 627 employed persons had completed, standing at 2.78 percent. Fisheries was the eighth subject category that 17 employed persons had completed, standing at 0.78 percent. For Fiber Industry, there was no data available on manpower.

3. Labor competencies were analyzed with respect to the demands of Chiang Mai entrepreneurs. The entrepreneurs had placed an importance on eight competencies that were sorted into descending order; the first competence of reading, writing, and speaking skills at foreign languages; the second competence of learning skills at occupational development; the third competence of cross-cultural understanding people from different cultures and schemata; the fourth competence of critical thinking and problem solving; the fifth competence of collaboration, teamwork, and leadership; the sixth competence of communications, information and media literacy; the seventh competence of computing

and information communication technology (ICT) literacy; and, the eighth competence of creativity and innovation.

Keywords: Labor Demand; Manpower Production; Labor Market; Labor Competency

บทนำ

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ทิศทางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) มีสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ให้ความสำคัญกับแนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบทวนของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง และกำหนดเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียน (Learner Aspirations) ทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) และด้านการจัดการศึกษา (Aspirations) 5 ประการ 53 ตัวชี้วัด ประการที่ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) โดยนัยยุทธศาสตร์ 6 ข้อ คือ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ 2) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา จากแนวคิด วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย และยุทธศาสตร์ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 -2579 ข้อที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม

เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะ ทักษะ และคุณลักษณะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 และตรงกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและวิชาชีพของประชาชนในวัยเรียนและวัยทำงานและเพิ่มผลิตภาพของกำลังแรงงาน เพื่อปรับทิศทางการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาและบัณฑิตที่มุ่งเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ มีเป้าหมายเพิ่มกำลังคนมีทักษะที่จำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และกำกับด้วยตัวชี้วัดให้เพิ่มสัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้เรียนสามัญศึกษาและร้อยละของผู้เรียนที่เรียนในระบบทวิภาคี สหกิจศึกษาในสถานประกอบการที่มีมาตรฐานเพิ่มขึ้น โดยสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้านพร้อมกำหนดตัวชี้วัดให้ร้อยละของสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ทวิภาคี สหกิจศึกษาหลักสูตรโรงเรียนในโรงงานตามมาตรฐานที่กำหนดเพิ่มขึ้น มีจำนวนหลักสูตรของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทวิวุฒิ (Dual Degree) จำนวนหลักสูตรฐานสมรรถนะในสาขาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละของสถานประกอบการที่จัดการศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนตามความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น ร้อยละของภาคีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน สถานประกอบการสมาคมวิชาชีพและหน่วยงานที่จัดการศึกษาเพิ่มขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากการศึกษารายงานการวิจัย เรื่อง อนาคตของการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา ตามความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศไทย 5 ปีข้างหน้า (ปี พ.ศ. 2561–2565) พบว่า ผลการสังเคราะห์อนาคตภาพของการผลิตและพัฒนาคนอาชีวศึกษาในภาคเหนือ มีความเห็นว่าควรเปิดหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสถาบันอาชีวศึกษา 4 กลุ่มอาชีพ จำนวน 48 หลักสูตร โดยเรียงลำดับความสำคัญตามทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคต ได้แก่ กลุ่มอาชีพที่ 1 ก่อสร้าง กลุ่มอาชีพที่ 2 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มอาชีพที่ 3 คมนาคม และกลุ่มอาชีพที่ 4 โลจิสติกส์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) นอกจากนี้ จากผลการประชุมคณะกรรมการวิจัยตลาดแรงงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2561 ณ ห้องประชุมโรงแรมฮอลิเดย์การ์เดน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ และแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่าสำนักงานได้มีการสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อกำลังแรงงานในด้านสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า สถานประกอบการไม่มีความพึงพอใจต่อสมรรถนะด้าน ทักษะอาชีพ ความซื่อสัตย์ ความขยัน และความอดทน เป็นต้น

ผู้วิจัยเห็นว่า การรับนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้นเพื่อรองรับการจ้างงานกลุ่มอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน จึงมีความจำเป็นในการศึกษาวิจัยโดยขอความอนุเคราะห์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนจากหลายฝ่าย โดยสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ให้ข้อมูลในการผลิตและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนไปสู่ตลาดแรงงานอย่างมีคุณภาพและเป็นระบบนั้น สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ จึงได้เสนอขออนุมัติโครงการส่งเสริมเชียงใหม่เป็นศูนย์กลาง

การศึกษาระดับภูมิภาค ด้วยความเป็นเลิศด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต กิจกรรมการพัฒนาความพร้อมของนักเรียนนักศึกษา ก่อนสู่แรงงานในประเทศและกลุ่มประเทศอาเซียนต่อจังหวัดเชียงใหม่ และคณะวิจัยในนามของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ จึงได้ศึกษาความต้องการตลาดแรงงานและการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ขึ้น

คำถามของการวิจัย

1. ความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ควรเป็นอย่างไร
2. การผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ควรเป็นอย่างไร
3. สมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ ภายในประเทศ และต่างประเทศ ดังนี้

ด้านความรู้

ทำให้รัฐสภาพัฒนาฯ กำลังความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2560 ถึง ปี พ.ศ. 2561 และรู้อัตราการผลิตกำลังคนของสถานศึกษาที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ และรู้สมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลการจัดการศึกษา แนวโน้มความต้องการของตลาดแรงงาน และสมรรถนะของนักศึกษาอาชีวศึกษา ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษา

ด้านการนำไปใช้

1. กระทรวงศึกษาธิการ นำไปประกาศในการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนากำลังคน ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป
2. สถานศึกษา ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารของสถานประกอบการ สามารถนำผลการวิจัยที่เป็นฐานข้อมูล ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผนและดำเนินงานด้านการรับนักศึกษาอาชีวศึกษาได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

1. หน่วยงานราชการ ที่มีข้อมูลความต้องการแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ รวม 2 แห่ง ประกอบด้วย

1.1 สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 แห่ง

1.2 สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 แห่ง

2. สถานศึกษา ที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอน ประเภทวิชา ระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

รวม 19 แห่ง ประกอบด้วย

2.1 สถาบันอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 แห่ง

2.2 สถาบันอาชีวศึกษาภาคเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 แห่ง

2.3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 แห่ง

3. สถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย

3.1 บริษัท ในเครือโปรซอฟท์ คอมเทค จำกัด

3.2 บริษัท ในเครือออนไอทีวัลเลย์ จำกัด

3.3 บริษัท ในเครือสหมิตรยานยนต์แห่งประเทศไทย

3.4 บริษัท นันทพันธ์พรินติ้ง จำกัด

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการสมรรถนะด้านแรงงานและการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ แรงงาน ความต้องการตลาดแรงงาน ตลาดแรงงาน การจัดการอาชีวศึกษา การผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา และสมรรถนะด้านแรงงานและการผลิตกำลังคน

ขอบเขตด้านพื้นที่

หน่วยงานราชการ สถานศึกษา และสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านประชากร

ผู้บริหารในหน่วยงานราชการ ผู้บริหารสถานศึกษา นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา และผู้ประกอบการ

ขอบเขตด้านเวลา

งานวิจัยนี้ใช้เวลาในการศึกษาวิจัย 12 เดือน ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2560 – เมษายน 2561 ในปีการศึกษา 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยกำหนดไว้ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่

1.1 จำนวนอัตราตำแหน่งตามความต้องการของผู้ประกอบการ ปี พ.ศ. 2560-2561 ข้อมูลจากแรงงานจังหวัด ข้อมูลจากสำนักงานจัดหางานจังหวัด และข้อมูลจากสถานประกอบการ โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ และจัดเรียงลำดับ

1.2 จำนวนผู้จบการศึกษาอาชีวศึกษา ระดับ ปวช. / ปวส. และ ป.ตรี ในปี พ.ศ. 2560 และข้อมูลจากสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 19 แห่ง โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ และจัดเรียงลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่

2.1 ประชากรด้านความต้องการแรงงานในสถานประกอบการ ได้แก่ ผู้บริหาร / ผู้จัดการ / เจ้าของกิจการ และหัวหน้างาน ใช้แบบสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และจัดอันดับความสำคัญ สมรรถนะที่พึงประสงค์สำหรับผู้ประกอบการ ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดลำดับความสำคัญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แนวการสัมภาษณ์เชิงลึก (Guideline of In depth Interview) แบบสัมภาษณ์สมรรถนะแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ

2. แบบสอบถาม ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามข้อมูลความต้องการแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่

2.2 แบบสอบถามข้อมูลการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานของสถานศึกษาที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะวิจัย ประกอบด้วย

1.1 หน่วยงานราชการที่มีข้อมูลความต้องการแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ รวม 2 แห่ง

1.2 สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ รวม 19 แห่ง

1.3 สถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 แห่ง

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่กำหนด โดยผ่านระบบ google form

2.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลด้วยตนเอง

2.3 การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลโดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอในรูปตาราง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย เพื่อตอบคำถามการวิจัย ดังนี้

ความต้องการสมรรถนะด้านแรงงานและการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 3 วัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1) **ความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่** ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามการวิจัย ปรากฏผลด้านความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งสิ้น 9,314 คน หากพิจารณาในประเด็นข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 6 หรือต่ำกว่า จำนวน 4,120 คน คิดเป็นร้อยละ 44.23 ลำดับที่ 2 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 2,219 คน คิดเป็นร้อยละ 23.82 ลำดับที่ 3 ระดับปริญญาตรี จำนวน 1,678 คน คิดเป็นร้อยละ 18.02 และลำดับที่ 4 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 1,252 คน คิดเป็นร้อยละ 13.44 ลำดับที่ 5 คือ อื่น ๆ ไม่ระบุระดับการศึกษา จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 0.48 ซึ่งมีประเด็นข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานจำแนกตามประเภทวิชา พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ จำนวน 4,297 คน คิดเป็นร้อยละ 46.13 ลำดับที่ 2 คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 2,007 คน คิดเป็นร้อยละ 21.55 ลำดับที่ 3 คือ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 1,101 คน คิดเป็นร้อยละ 11.82 ลำดับที่ 4 คือ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ลำดับที่ 5 คือ ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 0.76 ลำดับที่ 6 เกษตรกรรม จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 0.32 และลำดับที่ 7 ศิลปกรรม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.02 และประเด็นข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานที่ไม่ระบุระดับการศึกษา และไม่ระบุประเภทวิชา พบว่า ความต้องการของตลาดแรงงานด้านการบริการลูกค้า อยู่ในลำดับที่ 1 จำนวน 828 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 ลำดับที่ 2 คือ อื่น ๆ ไม่ระบุระดับการศึกษาและไม่ระบุประเภทวิชา จำนวน 650 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98 ลำดับที่ 2 คือ อื่น ๆ ระบุด้านวิชาชีพทางการแพทย์ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60 และลำดับที่ 3 คือ อื่น ๆ ระบุด้านครุศาสตร์ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 0.51 อื่น ๆ ระบุด้านงานกฎหมาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 0.12

2) การผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามการวิจัย ปรากฏผลด้านการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานของสถานศึกษาที่เปิดตามหลักสูตรการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษา พบว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้ง 19 แห่ง มีการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานตามโครงสร้างหลักสูตรอาชีวศึกษา จำนวน 9 ประเภทวิชา ประกอบด้วย 1) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 2) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม 3) ประเภทวิชาศิลปกรรม 4) ประเภทวิชาคหกรรม 5) ประเภทวิชาเกษตรกรรม 6) ประเภทวิชาประมง 7) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 8) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และ 9) ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงาน จำนวนทั้งสิ้น 22,584 คน ในส่วนประเด็นข้อมูลการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 14,082 คน คิดเป็นร้อยละ 62.35 ลำดับที่ 2 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 8,149 คน คิดเป็นร้อยละ 36.09 ลำดับที่ 3 คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 353 คน คิดเป็นร้อยละ 1.56 ประเด็นข้อมูลการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานจำแนกตามประเภทวิชา พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 11,509 คน คิดเป็นร้อยละ 50.96 ลำดับที่ 2 คือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม /บริหารธุรกิจ จำนวน 5,584 คน คิดเป็นร้อยละ 24.73 ลำดับที่ 3 คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 1,756 คน คิดเป็นร้อยละ 7.78 ลำดับที่ 4 คือ ประเภทวิชาเกษตรกรรม จำนวน 1,271 คน คิดเป็นร้อยละ 6.63 ลำดับที่ 5 คือ ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 1,016 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ลำดับที่ 6 คือ ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 804 คน คิดเป็นร้อยละ 3.56 ลำดับที่ 7 คือ ประเภทวิชาศิลปกรรม จำนวน 627 คน คิดเป็นร้อยละ 2.78 และลำดับที่ 8 คือ ประเภทวิชาประมง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 0.78 และประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ไม่มีข้อมูลการผลิตกำลังคน

3) สมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ด้านสมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในด้านสมรรถนะทั้ง 8 ด้าน โดยจัดเรียงอันดับความสำคัญที่ 1 คือ ทักษะการอ่าน การเขียน การพูด ภาษาต่างประเทศ อันดับความสำคัญที่ 2 คือ ทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ อันดับความสำคัญที่ 3 คือ ทักษะด้านความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรมและความต่าง ด้านความคิด ทักษะคิด อันดับความสำคัญที่ 4 คือ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ การแก้ปัญหา อันดับความสำคัญที่ 5 คือ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ อันดับความสำคัญที่ 6 คือ ทักษะด้านการสื่อสารและรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ อันดับความสำคัญที่ 7 คือ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อันดับความสำคัญที่ 8 คือ ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ส่วนประเด็นเพิ่มเติมอื่น ๆ จากผู้ประกอบการ พบว่า สมรรถนะที่ให้ความสำคัญนอกเหนือจากทักษะทั้ง 8 ข้อ คือ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามรายวิชาเฉพาะ วิชาทั่วไป และวิชาชีพ เน้นทักษะการเป็นนักปฏิบัติ ทักษะเฉพาะประเภทวิชาตามประเภท เช่น ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้วย

ระบบการเกษตรสมัยใหม่ ระบบธุรกิจดิจิทัล ด้านระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการตลาดออนไลน์ มีทักษะด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์ใหม่ ๆ ทักษะการเป็นนักเขียนโปรแกรมที่มีคุณภาพ ทักษะด้านกราฟิก ดีไซน์ ใช้เครื่องมือด้านโปรแกรมใหม่ ๆ บนมือถือมีสมรรถนะการดำเนินธุรกิจ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บุคคลากรที่สามารถใช้เครื่องมือ ฮาร์ดแวร์สมัยใหม่ มาช่วยในการพัฒนาธุรกิจ และสมรรถนะแรงงาน และเป็นไปตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน และประเด็นสภาพปัญหาสมรรถนะของแรงงาน พบว่า ผู้ประกอบการให้ข้อมูลว่านักศึกษาที่จบจากสถาบันการศึกษา ยังไม่สามารถ รับผิดชอบงานได้ทันที ต้องมีการฝึกสอนอย่างน้อย 1 เดือนจึงจะใช้งานได้ และยังพบว่า ปัญหาด้านการเปลี่ยนงานบ่อย เด็กรุ่นใหม่ ชอบอิสระ หาประสบการณ์ หรือ ค้นหาตัวเองไม่เจอ สถานประกอบการบางแห่ง ไม่อยากรับเด็กใหม่ ไม่อยากสอนงาน เด็กไม่เคยผ่านการฝึกงานมา โดยเฉพาะผู้จบระดับปริญญาตรี ขาดมิติทางสังคม ความคาดหวังเมื่อรับไปแล้วยังไม่สามารถทำงานได้ทันที และปฏิบัติงาน ด้านนักศึกษาวิศวกรที่จบไปทำงานอยู่ในสายการผลิต คุมเครื่องจักร ซึ่งไม่ได้ใช้สมรรถนะตรง เป็นเหตุผลหนึ่งที่ประเทศไทยยังไม่พัฒนาและการผลิตกำลังคนรองรับแรงงานตามที่คาดการณ์ในปี พ.ศ. 2585 จะหมดยุคของดิจิทัลจะเข้าสู่ยุคเกษตรและอาหาร และประเทศเป็นหนึ่งในสามที่จะเป็นผู้นำในด้านนี้ แต่ไม่มีการเตรียมผลิตกำลังแรงงานด้านนี้และในขณะที่นักศึกษาประเภทวิชาเกษตรมีผู้เรียนน้อยมากในปัจจุบัน และยังพบว่านักศึกษาฝึกอาชีพกำหนดเงินเป็นหลักในการหางาน ควรหันมามองกับปัญหาด้านองค์ความรู้หลากหลายทางชีวภาพของประเทศ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ ของเด็กชายขอบ และควรทำอย่างไรจะพัฒนาคนให้เร็วที่สุด ก้าวทันกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน มหาวิทยาลัยควรทำคลังความรู้ ด้านมุมมองการศึกษา ล้มเหลว ซึ่งสะท้อนได้จากที่สถาบันเอกชนจัดตั้งโรงเรียนเพื่อผลิตกำลังคนสู่ฐานกำลังแรงงานของธุรกิจตนเอง ส่วนด้านมุมมองหลักคิดของผู้บริหารต้องเปลี่ยน คือ มองอัตราการเกิดน้อยลงลง จึงจำเป็นต้องคิดเร็วเปลี่ยนเร็วถือว่าได้เปรียบ ในขณะที่การส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาอาชีวศึกษามากขึ้น เพื่อผลิตกำลังคนสู่สถานประกอบการได้ตรงเป้าหมายควรปรับเปลี่ยนการรับเด็กที่จบ ปวช. ไม่รับเด็ก ม.6 เข้าศึกษาต่อในสายอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านแรงงานประเภทวิทยาศาสตร์การแพทย์ถูกควบคุมโดยสภาวิชาชีพทางการแพทย์ จึงทำให้การผลิตกำลังคนตามความต้องการของสถานการพยาบาลเป็นไปอย่างล่าช้า และควรให้โอกาสสถานศึกษาเป็นศูนย์สอบการดูแลผู้สูงอายุและการดูแลสุขภาพ

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ตามลำดับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งสิ้น 9,314 คน ลำดับที่ 1 คือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า จำนวน 4,120 คน ลำดับที่ 2 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 2,219 คน ลำดับที่ 3 ระดับปริญญาตรี จำนวน 1,678 คน และลำดับที่ 4 คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 1,252 คน ลำดับที่ 5 คือ อื่น ๆ ไม่ระบุระดับการศึกษา จำนวน 45 คน ผลการวิจัยดังกล่าวอธิบายได้ว่า ความต้องการของตลาดแรงงานกับระดับการศึกษา หรือ ประเภทวิชา หรือการไม่ระบุระดับการศึกษา หรือ ประเภทวิชา เป็นตัวกำหนดความ

ต้องการของตลาดแรงงาน โดยเห็นได้จากความต้องการของตลาดแรงงานในระดับการศึกษามัธยมศึกษา หรือต่ำกว่าเป็นความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนอัตราแรงงานสูงสุด และในขณะที่ การไม่ระบุระดับการศึกษา มีความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นจำนวนอัตราแรงงาน น้อยที่สุด สอดคล้องกับแนวคิด ของ บุญเดิม พันรอบ (2553) ที่ได้กล่าวไว้ว่า แต่ละองค์การมีความต้องการ บุคลากรซึ่งเป็นแรงงานสำคัญในกิจการ จำเป็นต้องศึกษาและเข้าใจปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเข้าใจ อุปสงค์และอุปทานแรงงานเกี่ยวกับพื้นฐานด้านเศรษฐศาสตร์ด้านราคา อรรถประโยชน์ ปริมาณในตลาด สามารถทำนายการแข่งขันในตลาดในทางเศรษฐศาสตร์อุปสงค์และ อุปทานเป็นแบบจำลองพื้นฐานที่อธิบายความสัมพันธ์ของความต้องการและการตอบสนองในตลาดที่มีการ แข่งขันโดยถือว่าอุปสงค์และอุปทานเป็นตัวแปรที่กำหนดความต้องการและการตอบสนองในตลาดแรงงาน สู่จุดดุลยภาพ ดังผลการวิจัยที่พบรายละเอียดด้านความต้องการตามประเด็นพิจารณา ดังนี้

ประเด็นพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประเภทวิชา พบว่า ลำดับที่ 1 คือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ จำนวน 4,297 คน คิดเป็นร้อยละ 46.13 ลำดับที่ 2 คือ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 2,007 คน คิดเป็นร้อยละ 21.55 ลำดับที่ 3 คือ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 1,101 คน คิดเป็นร้อยละ 11.82 ลำดับที่ 4 คือ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ลำดับที่ 5 คือ ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 0.76 ลำดับที่ 6 เกษตรกรรม จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 0.32 และลำดับที่ 7 ศิลปกรรม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.02 ตามลำดับ

ประเด็นพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงานที่ไม่ระบุระดับการศึกษา และไม่ระบุประเภท วิชา พบว่า ความต้องการของตลาดแรงงานด้านการบริการลูกค้า อยู่ในลำดับที่ 1 โดยมีจำนวน 828 คน คิดเป็นร้อยละ 8.89 ลำดับที่ 2 คือ อื่น ๆ ไม่ระบุระดับการศึกษาและไม่ระบุประเภทวิชา จำนวน 650 คน คิดเป็นร้อยละ 6.98 ลำดับที่ 3 คือ อื่น ๆ โดยระดับด้านวิชาชีพทางการแพทย์ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60 ลำดับที่ 4 คือ อื่น ๆ โดยระดับด้านครุศาสตร์ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 0.51 ลำดับที่ 5 คือ อื่น ๆ โดยระดับด้านงานกฎหมาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 0.12 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้เก็บ ข้อมูล โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามการวิจัย ปรากฏผลด้านการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงาน ทั้งสิ้น 22,584 คน หากพิจารณารายละเอียด พบว่า มีการผลิตตามประเภทวิชา ลำดับที่ 1 คือ ประเภทวิชา อุตสาหกรรม จำนวน 11,509 คน คิดเป็นร้อยละ 50.96 ลำดับที่ 2 คือ พาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ จำนวน 5,584 คน คิดเป็นร้อยละ 24.73 ลำดับที่ 3 คือ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 1,756 คน คิดเป็นร้อยละ 7.78 เกษตรกรรม จำนวน 1,271 คน คิดเป็นร้อยละ 6.63 คหกรรม จำนวน 1,016 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 804 คน คิดเป็นร้อยละ 3.56 ศิลปกรรม จำนวน 627 คน คิดเป็นร้อยละ 2.78 ประมง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 0.78 ตามลำดับ อภิปรายได้ว่าสถานศึกษา อาชีวศึกษาที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาทั้ง 19 แห่ง มีการผลิตกำลังคนสู่

ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งสิ้น 22,584 คน ซึ่งเพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงานที่มีความต้องการในปี 2560 จำนวนทั้งสิ้น 9,314 คนและเพื่อเป็นการเตรียมกำลังคนรองรับการทำงานภายในประเทศและต่างประเทศและการศึกษาต่อ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับนโยบาย ของ พล.อ.ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่ได้มอบนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2559 ณ วิทยาลัยการอาชีวศึกษา ปทุมธานี ต้องการให้ผู้บริหารอาชีวศึกษาทั่วประเทศ ได้เข้าใจแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นโอกาสให้ผู้บริหาร สถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะได้ ทหารือและวางแผนการยกระดับคุณภาพวิชาชีพพร้อมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางการพัฒนากำลังคนด้าน อาชีวศึกษา และสอดคล้องกับแนวนโยบายที่สำคัญของอาชีวศึกษา 1) โครงการสานพลังประชารัฐด้านการ ยกระดับคุณภาพวิชาชีพ (Competitive Workforce) ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษาโดยตรง ในขณะนี้มี ภารกิจเร่งด่วน (Quick Win) 4 เรื่อง 2) ทวิภาคี (Dual System) สอศ. ได้แลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีกับสาธารณรัฐออสเตรีย ซึ่งเป็นประเทศที่ประสบ ความสำเร็จด้านอาชีวศึกษาทวิภาคีอย่างมาก ทำให้ทราบว่าจัดการอาชีวศึกษาของไทยได้เดินมาถูกทาง แล้ว จากนั้นจะไปเดินหน้าอย่างเต็มที่ในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี 3) ทวิศึกษา (Dual Education) หรือโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อเพิ่มโอกาส ทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงาน และเพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายไปสู่ นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการเข้าสู่หลักสูตรอาชีวศึกษา โดยขอให้สำนักงานการอาชีวศึกษาเข้าไป ประชาสัมพันธ์การศึกษาต่อด้านอาชีวศึกษาในโรงเรียน และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาการ เรียนการสอนอาชีวศึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพ และ 4) ทวิวุฒิ (Dual Degree) คือ การจับคู่สถาบัน อาชีวศึกษาไทยกับสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศ โดยจัดทำวุฒิการศึกษาาร่วมกัน ดังเช่น ก่อนหน้านี้ที่ สอ ศ. ได้จัดทำทวิวุฒิกับสาธารณรัฐเกาหลี ในสาขาที่สาธารณรัฐเกาหลีมีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ อาทิ การ ท่องเที่ยว เทคโนโลยีความงาม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อนักศึกษาสำเร็จหลักสูตรจะได้รับวุฒิ การศึกษา 2 ใบ จากทั้งสองประเทศ หรือเรียกว่าทวิวุฒิ ให้มีส่วนร่วมขับเคลื่อนตามนโยบายที่สำคัญของ กระทรวงศึกษาธิการนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ข้อที่ 2 การผลิตและพัฒนาากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และเป็นฐานการผลิตกำลังคน ทางวิชาชีพ

3. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจาก การสัมภาษณ์ด้านสมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญใน ด้านสมรรถนะทั้ง 8 ด้าน โดยจัดเรียงอันดับความสำคัญที่ 1 คือ ทักษะการอ่าน การเขียน การพูด ภาษาต่างประเทศ อันดับความสำคัญที่ 2 คือ ทักษะการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาอาชีพ อันดับความสำคัญที่ 3 คือ ทักษะด้านความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรมและความต่าง ด้านความคิด ทักษะคนดี อันดับความสำคัญที่ 4 คือ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา อันดับความสำคัญที่ 5 คือ ทักษะด้านความร่วมมือ การ

ทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ อันดับความสำคัญที่ 6 คือ ทักษะด้านการสื่อสารและรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ อันดับความสำคัญที่ 7 คือ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อันดับความสำคัญที่ 8 คือ ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม นอกจากนี้ยังพบว่า ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ประกอบการให้ความสำคัญความสามารถในการปฏิบัติงานตามรายวิชาเฉพาะ วิชาทั่วไป และวิชาชีพ เน้นทักษะการเป็นนักปฏิบัติ ทักษะเฉพาะประเภทวิชาตามประเภท ด้วยระบบการเกษตรสมัยใหม่ ระบบธุรกิจดิจิทัล ระบบบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการตลาดออนไลน์มีทักษะด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์ใหม่ ๆ ทักษะการเป็นนักเขียนโปรแกรมที่มีคุณภาพ ทักษะด้านกราฟิกดีไซน์ ใช้เครื่องมือด้านโปรแกรมใหม่ ๆ บนมือถือ มีสมรรถนะการดำเนินธุรกิจ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บุคลากรที่สามารถใช้เครื่องมือ ฮาร์ดแวร์สมัยใหม่มาช่วยในการพัฒนาธุรกิจ และสมรรถนะแรงงาน และเป็นไปตามมาตรฐานฝีมือแรงงานอภิปรายได้ว่าสมรรถนะที่ผู้ประกอบการต้องการ หากมองเป็นลำดับขั้น จะเห็นได้ว่า เริ่มจากการอ่าน การเขียน การพูด ภาษา การเรียนรู้อาชีพ การเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างความคิดทัศนคติ การคิดวิจารณ์ญาณการแก้ปัญหา การร่วมมือ การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ การสื่อสารรู้เท่าทันสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ และการสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นภาพรวมทั้ง 8 ข้อ ต่างมีความสำคัญ และเห็นว่าสมรรถนะทั้ง 8 ข้อ ไม่เพียงพอสำหรับความต้องการของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดที่กำหนดเป็น คนเก่ง สร้างได้ : อารยโมเดลสมรรถนะ KSL31220 ของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2559) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะชีวิตคนเก่งประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ (Knowledge) 3 มิติ คือ ลึก กว้าง ไกล 2) ด้านทักษะ (Skills) อย่างน้อย 12 ประการ คือ 1) เก่งคิด ประกอบด้วย 3 ประการ คือ คิด ใช้เหตุผล ตัดสินใจ 2) เก่งสื่อสาร ประกอบด้วย 2 ประการ คือ ภาษา สื่อสาร 3) เก่งงาน ประกอบด้วย 4 ประการ คือ การจัดการ (ตน คน งาน เงิน) การจัดระบบ การใช้เทคโนโลยี และการเป็นผู้นำ 4) เก่งคน ประกอบด้วย 3 ประการ คือ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเป็นผู้นำ การสร้างเครือข่าย 3) ด้านลักษณะชีวิตสู่ความสำเร็จ 20 ประการคือ L = ผลักดัน L = สนับสนุน L = อารัง โดยแยกองค์ประกอบ ดังนี้

L = ผลักดัน ประกอบด้วย มีวิสัยทัศน์ มีวินัย มุ่งมั่น ขยันพากเพียร เอาจริงเอาจัง อดทน กระทำดีเลิศ รอบคอบ พุดและคิดแง่บวก และกล้าหาญ

L = สนับสนุน ประกอบด้วย มนุษย์สัมพันธ์ดี ซื่อสัตย์ รักษาคำพูด รับผิดชอบ ถ่อมใจ ไวต่อความรู้สึกผู้อื่น เสียสละ และยุติธรรม

L = อารัง ประกอบด้วย ซื่อตรงและเที่ยงธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต และรู้จักบังคับตนเอง

สำหรับด้านสภาพปัญหาสมรรถนะของแรงงานที่ผู้ประกอบการ พบว่า นักศึกษาที่จบจากสถาบันการศึกษานั้น ไม่สามารถรับผิดชอบงานได้ทันที ต้องมีการฝึกสอนอย่างน้อย 1 เดือนก่อน และยังพบว่า ปัญหาด้านการเปลี่ยนงานบ่อย ขอบอิสระ หาประสบการณ์ หรือ ค้นหาตัวเองไม่เจอ สถานประกอบการบางแห่ง ไม่อยากรับเด็กใหม่ ไม่อยากสอนงานเด็กที่ไม่เคยผ่านการฝึกงานมาก่อน ผู้จบระดับปริญญาตรี พบว่า ขาดมิติทางด้านสังคมและปฏิเสฐาน ส่วนนักศึกษาวิศวกรรมไม่ตรงกับสมรรถนะ นักศึกษากำหนดเงินเดือนเป็นหลักในการหางานทำ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรคำนึงถึงความต้องการของตลาดแรงงานและการผลิตกำลังคนในช่วงของการใช้ข้อมูลทางเศรษฐศาสตร์

2. ควรมีการพยากรณ์ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานและการผลิตกำลังคนในจังหวัดเชียงใหม่ บนฐานข้อมูลคุณภาพแรงงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยด้านความต้องการของตลาดแรงงานตามกลุ่มสถานประกอบการ

2. ควรมีการวิจัยด้านความต้องการของตลาดแรงงานให้ครอบคลุมสถานประกอบการทุกแห่งในจังหวัดเชียงใหม่

3. ควรมีการวิจัยด้านการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานให้ครอบคลุมสถานศึกษาที่เป็นผู้ผลิตกำลังคนทุกระดับการศึกษา และทุกแห่งในจังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). *คนเก่งสร้างได้ : อารยโมเดลสมรรถนะ KSL31220*. กรุงเทพฯ: ซีคเซสมิเดีย.

ดาร์พงษ์ รัตนสุวรรณ. (2559). *มอบนโยบายผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ*. วันที่สืบค้น 30 พฤษภาคม 2564 จาก <https://bit.ly/3uzfflZ>

บุญเต็ม พันรอบ. (2553). *แนวคิดความต้องการแรงงาน.เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวางแผนการสรรหาและการคัดเลือก*. พระนครศรีอยุธยา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *รายงานการวิจัย อนาคตภาพของการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ*. นนทบุรี: 21เซ็นจูรี.